

Qarışıqlıq salmaq üçün sərf olunan vəsaitlər...

ABŞ öz planlarını ayrı-ayrı dövlətlərdə demokratiyaya yardım fondları vasitəsi ilə həyata keçirir

ABŞ özünü dünyada "demokratiya axtaran insanların vətəni" adlandırır. Planetimizin siyasi-hərbi mənzərəsinə nəzər saldıqda isə dünyaya "demokratiya ixrac" etməklə məşğul olmuş bu ölkənin "xoşbəxtlik" gətirdiyi xalqların və dövlətlərin kataloqunun nə qədər zəngin olduğunu görürük.

Vyetnamda, İraqda, Əfqanıstanda, Liviyada, Suriyada, Misirdə, Yəməndə, Cənubi Amerikada və nəhayət, Ukraynada alovlandırdığı cəhənnəm tonqallarında yanan günahsız insanların çəkdiyi əzab-əziyyətləri göz önünə gətirəndə, bu "azadlıq adasının" planetimizin insanlarına bəxş etdiyi xoşbəxtliklərinin mənzərəsini təsəvvürə gətirmək o qədər də çətin olmur.

ABŞ Prezidenti Co Bayden bu il ABŞ, Kosta-Rika, Hollandiya, Cənubi Koreya və Zambianın evsahibliyi etdiyi "2-ci Demokratiya Sammiti"ndə "Qlobal Çağırışlar" mövzusunda çıxış edərkən ölkəsinin bu demokratik proqramları dəstəkləmək üçün 690 milyon dollar maliyyə ayırdığını qeyd edib. Eyni zamanda Bayden bütün dünyada demokratiyanı inkişaf etdirmək məqsədilə qarşıdakı 3 il ərzində 9,5 milyard dollar ayrılması üçün Konqreslə işləməyi planlaşdırdıqlarını da dilə gətirib.

Co Bayden texnologiyanın demokratiyaya təsirlərinə də toxunaraq "casus proqramları"nın qadağan edilməsi ilə bağlı imzaladığı fərmandan da söz açıb.

Demokratiya bəşəri dəyərdir. Onun inkişafı nəminə göstərilən bütün səyləri yalnız alqışlamaq olar. Çox təəssüf ki, bəzən demokratiya adı ilə ABŞ siyasi manipulyasiya edib öz korporativ maraqlarını həyata keçirir. Bu ölkənin maraqları isə insanlara bədbəxtlik gətirir. Kütləvi insan qırğınları, müharibələr, fəlakətlər, milyonlarla günahsız insanın evindən didərgin düşməsi həyatının acı bir sonluqla tamamlanması ilə

baş a çatır... Ölkəsində "casus proqramları"nın ləğvi haqqında fərman verənlər "demokratiyanın inkişafı üçün" ayırdıqları vəsait hesabına öz maraqları nəminə dünyada geniş bir casus şəbəkəsi yaradıb onun vasitəsilə "rəngli inqilablar" törədirlər. Son zamanlar mətbuatda daha çox ABŞ-nin Beynəlxalq İnkişaf Agentliyi (ing. United States Agency for International Development; USAID) - ABŞ hökumətinin xarici yardım təşkilatının adı hallanır. Xatırladaq ki, USAID-in tarixi İkinci Dünya müharibəsindən sonra Avropanın yenidən qurulmasına dair Marşal planından və prezident Trumen administrasiyasının Dördüncü Bənd Proqramından başlamışdır. 4 sentyabr 1961-ci ildə ABŞ Konqresinin qəbul etdiyi Xarici Yardım Aktına əsasən iqtisadi yardım proqramlarını idarə etmək üçün agentliyin yaradılması nəzərdə tutuldu. Həmin akta müvafiq olaraq 3 noyabr 1961-ci ildə prezident Con Kennedi USAID-in təsihi haqqında sənəd imzalamışdır. Əsasnaməyə görə, USAID-in əsas məqsədi uzunmüddətli iqtisadi və sosial inkişafa yönəlib. Proqramlarında kənd təsərrüfatı və ticarət, qlobal səhiyyə, demokratiya və humanitar yardıma dəstək göstərilməsi nəzərdə tutulub. Belə baxanda burada heç bir pis niyyət də yoxdur. Gəlişi gözəldir... Lakin təşkilatın həyata keçirdiyi layihələrin icrasında gizliliyin əsas səbəbi də budur. Bu qurumun fəaliyyətində şəffaflığın olmaması, gizlilik adı altında maskalanaraq "çalışdığı" ölkələrin qanunlarını pozması,

dövlətçiliyə, milli maraqlara qarşı çıxmaları onun əsas niyyətlərini üzə çıxarır. Yəni parçala və hökm sür... Məsələ burasındadır ki, ABŞ-nin əsas kəşfiyyat orqanı olan Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsi bir çox halda öz əməliyyatlarını USAID-dən istifadə etməklə həyata keçirir. Qeyd edək ki, 51 milyard dollardan artıq maliyyə ehtiyatları olan USAID federal büdcədən maliyyələşir.

Təsədüfi deyil ki, 2005-ci ildə USAID təmsilçiləri tərribatçı fəaliyyətlərinə görə Eritreyadan qovulublar. Son 5 il ərzində Efiopiya, Rusiya və Belarus öz ərazilərində USAID nümayəndələrinin fəaliyyətini dayandırdılar. Oxşar hadisə qonşu Gürcüstanda da baş verməkdədir. Bir neçə həftə əvvəl Gürcüstanın Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti tərəfindən ölkədə vətəndaş iğtişahları və zorakılıqla hakimiyyət dəyişikliyinə planlaşdırıldığı barədə açıqlama yayılıb.

Bu günlərdə isə Gürcüstanın DTX-si tərəfindən bildirilib ki, Tbilisidə hakimiyyət dəyişikliyinə iştirak edəcək fəallar üçün təlim keçirilib. Məlumatlardan belə aydın olur ki, qonşu ölkədə hakimiyyətin devrilməsinə yönəlmiş cəhdlərin təşkilatçısı ABŞ-nin Beynəlxalq İnkişaf Agentliyidir.

Sirr deyil ki, bu super dövlət onun maraqlarını təmin etməyən ölkələrdə ictimai-siyasi sabitliyin pozulmasına yönələn addımları Milli Demokratiya İnstitutu, NED kimi tanınan Milli Demokratiya Fondu və digər fondlar vasitəsilə həyata keçirir.

USAID-in bu "xoş" niyyəti bizə hələ 2014-cü ildən məlumdur. O zaman USAID tərəfindən Azərbaycanda "müstəqil medianın inkişafı" üçün 2,4 milyon dollar məbləğində qrantın elan olunması bu qurumun respublikamızda pozuculuq cəhdlərinin dəstəklənməsinə hesablanmışdı.

Pozuculuq fəaliyyətləri ilə adı keçmiş sovet respublikalarında məşhur olan MDİ-nin Bakı nümayəndəliyinin keçmiş rəhbəri Aleks Qriqoryevs 2014-cü ildə xəsislik etməyib özünün bank hesabından 2 milyon dollara yaxın vəsaiti çıxaraq bəzi QHT-lərə və konkret şəxslərə paylamışdı.

3 il müddətinə nəzərdə tutulan layihədə əsas məqsəd guya sosial dəyişiklik, yüksək keyfiyyətli informasiya öldə etmək, yaymaq sahəsində mediaya dəstək vermək, media azadlığını təşviq etmək, media azadlığının ifadəsi üçün imkanlar yaratmaq, hüquqi müdafiəni artırmaqla peşəkar standartları gücləndirmək idi. Bunlar məsələnin görünən tərəfləridir. Əsas niyyət isə ölkədə hərc-mərclik yaratmaq, demokratiya pərdəsini altından anti-Azərbaycan qüvvələrini fəallaşdırmaq idi. Birmənalı olaraq demək olar ki, təşkilat heç də öz niyyətindən geri addım atmayıb. Son zamanlar müharibə əleyhinə hərəkatın - "NoWar"ın meydana gəlməsi, "feminist"lərin fəallaşması, xalqımızın milli dəyərlərinə qarşı çıxışların artması USAID kimi demokratiya, insan azadlıqlarına "dəstək" verib, sabitliyi pozmaq istəyən təşkilatların yaradıcılığının məhsulu hesab etmək olar.

Cənubi Qafqazda, eləcə də ölkəmizdə gözü olub, arzularını reallaşdırma bilməyən qüvvələr öz emissarları vasitəsilə suyu bulandırmaqda maraqlı olduqlarını deyəsən heç gizlətmək niyyətində deyillər. Müstəqilliyimizi, qazandığımız uğurları gözü götürməyən hər kim varsa, el birliyi, dil birliyi ilə hamılıqla dəf etməyə hazır olmalıyıq.

*Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*